

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser samt till lag om ändring av 16 kap. 13 och 20 § strafflagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att Riksdagen skall godkänna den i Paris den 17 december 1997 undertecknade OECD-konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser samt de ändringar i strafflagen som föranleds av konventionen.

Konventionen förpliktar konventionsparterna att straffbelägga bestickning av utländska tjänstemän i samband med internationella affärsförbindelser. Med utländsk tjänsteman förstås en person som har anställts eller valts till en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst i ett främmande land samt även andra personer som utövar en offentlig funktion för ett främmande land. Också anställda vid offentliga internationella organisationer omfattas av begreppet utländsk tjänsteman.

Konventionen innehåller dessutom bestämmelser om påföljder för bestickning, juridiska personers ansvar, straffrättens tillämpningsområde samt om samarbete konventionsparterna emellan. Konventionen förpliktar konventionsparterna att svara för att bestämmelserna om penningtvätt också tillämpas på mutbrott och att bokföringsbrott i samband med mutor straffbeläggs.

Finland har undertecknat konventionen som ursprunglig konventionspart. Konventionen träder i kraft internationellt den sextonde dagen efter den dag då fem sådana stater vilkas sammanräknade export utgör minst 60 % av OECD:s tio största exportländers sammanlagda totalexport har deponerat sina godkännande- eller ratifikationsinstrument. Om konventionen inte i enlighet med denna bestämmelse har trätt i kraft före utgången av 1998, träder den i kraft i de stater som då har ratificerat den, om de så önskar. Meningen är att konventionen så snart som möjligt skall sättas i kraft i Finland, dock tidigast den 1 januari 1999.

Propositionen innehåller ett lagförslag infattande sådan ändring av strafflagen som konventionen kräver. Till bestämmelsen om givande av muta i strafflagen föreslås bli fogat ett omnämnande av utländska tjänstemän bland de personer som det är straffbart att muta, och till lagen föreslås bli fogat en bestämmelse, i vilken utländsk tjänsteman definieras på ett sätt som motsvarar definitionen i konventionen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning och samtidigt som konventionen träder i kraft i Finland.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sivu
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Nuläge och föreslagna ändringar	3
3. Konventionens mål och huvudsakliga innehåll	3
4. Propositionens verkningar	4
5. Beredningen av propositionen	4
DETALJMOTIVERING	5
1. Konventionen	5
2. Lagförslagets motivering	9
3. Ikraftträdande	10
4. Behov av riksdagens samtycke	10
LAGFÖRSLAG	12
BILAGOR	13
Parallelltexter	13
Konventionstext	14

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

OECD:s råd godkände den 23 maj 1997 en rekommendation om bekämpande av bestickning i internationella affärsförbindelser och s.k. gemensamma punkter i samband med rekommendationen. Enligt rekommendationen skall OECD:s medlemsstater bl.a. kriminalisera bestickning av utländska tjänstemän och före den 1 april 1998 avlåta behövliga förslag till lagändringar till sina lagstiftande organ, så att ändringarna kan träda i kraft före utgången av år 1998. Rådet beslöt också att utgående från de gemensamma punkterna snabbt inleda förhandlingar om en konvention om bekämpande av bestickning av utländska tjänstemän, så att konventionen skulle vara färdig för undertecknande före utgången av år 1997 och kunna träda i kraft ett år senare.

Förhandlingarna inleddes i juli 1997 i OECD:s permanenta arbetsgrupp om bestickning i internationella affärsförbindelser (Working Group on Bribery in International Business Transactions), som fick konventionen färdig i november 1997. I förhandlingarna deltog alla OECD:s medlemsstater samt Argentina, Brasilien, Bulgarien, Chile och Slovakiska republiken. Som observatörer deltog Världsbanken, Internationella valutafonden och Europeiska kommissionen. Konventionen, som står öppen för tillträde även för andra än OECD medlemmar, undertecknades i Paris den 17 december 1997. Konventionen undertecknades då av Tyskland, Argentina, Österrike, Belgien, Brasilien, Bulgarien, Kanada, Chile, Republiken Korea, Danmark, Spanien, Förenta Staterna, Finland, Frankrike, Grekland, Ungern, Irland, Island, Italien, Japan, Luxemburg, Mexiko, Norge, Nya Zeeland, Nederländerna, Polen, Portugal, Förenade Konungariket, Slovakiska republiken, Sverige, Schweiz, Tjeckiska republiken och Turkiet.

2. Nuläge och föreslagna ändringar

Att mutande (bestickning) av utländska tjänstemän är straffbart är mycket exceptionellt både i finsk lagstiftning och i andra staters lagstiftning, så i detta avseende inne-

bär konventionen en viktig principiell förändring. 16 kap. strafflagen (39/1889), som gäller brott mot offentliga myndigheter, har reviderats genom lagen av den 24 juli 1998 (563/1998). Enligt dess 13 § är det straffbart att muta en tjänsteman, en offentligt anställd arbetstagar, en krigsman eller en anställd hos Europeiska gemenskaperna. I kapitlets 20 § definieras vem som anses vara anställd hos Europeiska gemenskaperna, som i vissa fall också kan vara en sådan utländsk tjänsteman som avses i konventionen. I princip är givande av muta till en utländsk tjänsteman dock inte straffbart enligt gällande finsk lag.

Kriminalisering av mutande av utländska tjänstemän i enlighet med konventionens bestämmelser förutsätter att den finska lagstiftningen ändras. Lagändringen föreslås göras i 16 kap. strafflagen. Det föreslås att till kapitlets 13 §, som reglerar givande av muta, fogas utländsk tjänsteman till kretsen av de personer som det är straffbart att muta. Härigenom utvidgas paragrafens tillämpningsområde till att omfatta de personer som avses i artikel 1 i konventionen. Till 20 § i samma kapitel föreslås åter bli fogat ett andra moment med en definition av utländsk tjänsteman.

3. Konventionens mål och huvudsakliga innehåll

Målet med konventionen är att genom en harmonisering av de olika ländernas lagstiftning minska den utbredda bestickningen av myndigheter och tjänstemän i samband med internationella affärsförbindelser, bl.a. handel och investeringar.

Konventionsparterna förbinder sig att i samband med internationella affärsförbindelser kriminalisera erbjudande, utlovande eller lämnande av otillbörliga fördelar åt en utländsk tjänsteman i avsikt att förmå denne att i sin tjänst handla i strid med sina skyldigheter. Med utländsk tjänsteman avses en person som har anställts eller valts till en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst i ett främmande land liksom också andra personer som utövar en offentlig funktion för ett främmande land. Också personer som

är anställda inom offentliga internationella organisationer omfattas av definitionen.

Konventionsparterna förbinder sig också att med iakttagande av sina egna rättsprinciper utsträcka ansvaret för juridiska personer till att omfatta bestickning av utländska tjänstemän. Om konventionspartens lagstiftning inte omfattar straffrättsligt ansvar för juridiska personer, förbinder sig konventionsparten att garantera att icke-straffrättsliga påföljder kan tillämpas i stället för straffrättsliga påföljder.

De straff som döms ut för bestickning förutsätts vara effektiva och jämförbara med de påföljder som tillämpas vid bestickning av inhemska tjänstemän. Straffen måste vara tillräckliga för att möjliggöra inbördes rätts hjälp och utlämning.

Varje konventionspart måste säkerställa att dess jurisdiktion omfattar de gärningar som helt eller delvis har begåtts inom dess territorium. De konventionsparter som kan väcka åtal mot sina medborgare för brott som har begåtts utomlands, skall svara för att detta är möjligt även då det är fråga om bestickning av en utländsk tjänsteman.

Förundersökning och åtal på grund av bestickning av en utländsk tjänsteman sker enligt varje konventionsparts egna bestämmelser och principer. Förundersökning och åtal måste vara oberoende och får inte påverkas av nationella ekonomiska intressen, eventuell betydelse för relationerna till en annan stat eller de berörda fysiska eller juridiska personernas identitet. Preskriptionstiden för åtalsrätten skall vara tillräckligt lång för förundersökning och lagföring.

Konventionen innehåller också bestämmelser om två s.k. accessoriska brott. I det fall konventionsparten har gjort bestickning av en inhemsk tjänsteman till ett förbrott till *penningtvätt*, skall denna konventionspart förfara på samma sätt också i fråga om bestickning av en utländsk tjänsteman. Därtill skall konventionsparterna se till att *bokföringsbrott* i samband med bestickning av en utländsk tjänsteman kriminaliseras i tillräcklig utsträckning.

I konventionen finns också bestämmelser om inbördes rättshjälp och om utlämning.

För dessa ändamål skall konventionsparterna utse en eller flera behöriga myndigheter att sköta kontakterna parterna emellan.

För uppföljningen av konventionens genomföring svarar OECD:s ovan nämnda arbetsgrupp om bestickning i internationella affärsförbindelser eller en eventuell efterträdare till den.

Till konventionen kan förutom OECD:s medlemsstater också ansluta sig andra medlemmar i ovan nämnda arbetsgrupp eller dess efterträdare. Konventionen träder i kraft den sextionde dagen efter den dag då fem av OECD:s tio största exportländer med en sammanräknad export som motsvarar minst 60 % av de tio största exportländernas sammanlagda export har deponerat godkännande- eller ratifikationsinstrumentet. Om inte konventionen med stöd av denna bestämmelse har trätt i kraft senast den 31 december 1998, träder den i kraft beträffande de parter som har ratificerat den vid tidpunkten i fråga, om de så önskar.

I samband med de förhandlingar som fördes om konventionen godkändes den 21 november 1997 en förklarande kommentar till konventionstexten (Commentaries on the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions; OECD:s dokument DAF/FE/IME/BR (97)17/FINAL).

4. Propositionens verkningar

Förslaget utvidgar området för straffbart förfarande. Eftersom mutbrott har varit mycket ovanliga i Finland, innebär förslaget ingen större ökning av arbetsmängden för förundersöknings- och åklagarmyndigheterna eller domstolarna. Förslaget har varken organisatoriska eller ekonomiska verkningar.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriet och utrikesministeriet som tjänstearbete. Propositionen har varit på remiss vid handels- och industriministeriet, finansministeriet samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund.

DETALJMOTIVERING

1. Konventionen

Enligt *artikel 1* punkt 1 i konventionen förbinder sig konventionsparterna att kriminalisera det att någon uppsåtligen till en utländsk tjänsteman själv eller till tredje man erbjuder, utlovar eller lämnar en otillbörlig penningförmån eller annan förmån, antingen direkt eller via mellanhänder i avsikt att förmå tjänstemannen att i sin tjänst vidta eller underlåta att vidta en åtgärd så att den som har erbjudit mutan uppnår eller bibehåller otillbörliga fördelar i samband med internationella affärsförbindelser. Enligt punkt 2 förbinder sig konventionsparterna också att kriminalisera olika former av medverkan i brott, dock så att försök till bestickning och stämpling till bestickning kriminaliseras i den omfattning som enligt konventionspartens lagstiftning gäller i samband med bestickning av en inhemsk tjänsteman. De förfaranden som beskrivs i punkterna 1 och 2 kallas enligt punkt 3 "bestickning av utländsk offentlig tjänsteman".

Enligt definitionen i artikel 1 punkt 4 a avses med "utländsk offentlig tjänsteman" för det första en person som har anställts eller valts till en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst i ett främmande land. Begreppet omfattar således inte bara anställda inom statsförvaltningen och domstolsväsendet utan också medlemmar i det främmande landets folkrepresentation. Vidare avses med utländsk tjänsteman andra personer som för ett främmande lands räkning utövar en offentlig funktion, bl.a. anställda hos offentliga företag. Också de anställda hos offentliga internationella organisationer är sådana utländska tjänstemän som avses i konventionen. Enligt punkt 4 b avses med "främmande land" alla administrativa nivåer och underavdelningar, från nationella till lokala. Enligt punkt 4 c avser uttrycket "vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten" i punkt 1 allt utnyttjande av tjänstemannens ställning, vare sig det sker inom gränserna för eller utom hans befogenheter.

I 16 kap. 13 § strafflagen bestäms om givande av muta. Enligt 1 mom. straffas den som till en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare, till en krigsman eller till en anställd hos Europeiska gemenskaperna

för dennes verksamhet i anställningsförhållandet utlovar, erbjuder eller ger en gåva eller någon annan förmån som är avsedd för honom själv eller någon annan och som påverkar eller syftar till eller är ägnad att påverka hans verksamhet i anställningsförhållandet. Enligt 2 mom. skall för givande av muta även dömas den som för en tjänstemans eller någon annan i 1 mom. nämnd persons verksamhet i anställningsförhållandet till någon annan utlovar, erbjuder eller ger en gåva eller förmån som nämns i momentet.

De handlingssätt som nämns i 16 kap. 13 § strafflagen, dvs. utlovande, erbjudande och givande är desamma som i artikel 1 punkt 1 i konventionen. Också uttrycket "gåva eller någon annan förmån" i strafflagen motsvarar i sak helt de otillbörliga penningförmåner eller andra förmåner som avses i konventionen. Det syfte för gärningen som nämns i strafflagen, att påverka tjänstemannens verksamhet i anställningsförhållandet, är mer omfattande än det syfte som nämns i artikel 1 i konventionen, som är begränsat till att påverka tjänstemannen i avsikt att uppnå fördelar i internationella affärsförbindelser. Strafflagens formulering "verksamhet i anställningsförhållandet" omfattar konventionens mera specificerade uttryck "vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten". Till dessa delar motsvarar således 16 kap. 13 § 1 mom. strafflagen väl artikel 1 punkt 1 i konventionen. Paragrafens 2 mom. för sin del innehåller motsvarande bestämmelse som artikel 1 punkt 1, som förutsätter att också erbjudande av muta till tredje man kriminaliseras.

Däremot avviker kretsen av personer som enligt strafflagen kan komma i fråga som mottagare av mutor från definitionen i artikel 1 punkt 4 a i konventionen. Mottagare av sådana mutor som avses i strafflagen kan vara de tjänstemän som finns definierade i 2 kap. 12 § 1 mom., offentligt anställda arbetstagare enligt 2 kap. 12 § 2 mom. och krigsmän enligt 45 kap. 1 §, liksom också de anställda hos Europeiska gemenskaperna som finns definierade i 16 kap. 20 § strafflagen. Av dessa kan endast de sistnämnda i vissa fall vara sådana utländska tjänstemän som avses i konventionen. Därför måste 16

kap. 13 § strafflagen ändras så att den förutom de personer som nu nämns i den omfattar även utländska tjänstemän, varför en definition som motsvarar definitionen i artikel 1 punkt 4 a i konventionen måste fogas till 16 kap. 20 § strafflagen.

De former av medgärningsmannaskap som nämns i artikel 1 punkt 2 i konventionen har kriminaliserats i 5 kap. strafflagen, där det i 1 § bestäms om delaktighet, i 2 § om anstiftan till brott och i 3 § om medhjälp till brott. Försök till givande av muta har inte kriminaliserats i Finland, eftersom redan utlovande och erbjudande av mutor är straffbara som fullbordade gärningar. Stämpling för givande av muta har inte heller kriminaliserats i Finland. Eftersom konventionen i fråga om försök och stämpling har gått in för assimilationsprincipen, behövs inga lagändringar till dessa delar.

Enligt *artikel 2* i konventionen skall konventionsparterna enligt sina egna rättsprinciper vidta behövliga åtgärder för att ställa juridiska personer till ansvar för bestickning av utländska tjänstemän.

Enligt 16 kap. 18 § strafflagen tillämpas på givande av muta och grovt givande av muta vad som bestäms om juridiska personers straffansvar, så artikeln föranleder inga lagändringar.

Enligt *artikel 3* punkt 1 i konventionen skall effektiva, proportionerliga och avskräckande straff införas för bestickning av en utländsk tjänsteman. Straffnivån skall vara jämförbar med straffen för bestickning av inhemska tjänstemän och på fysiska personer måste kunna tillämpas också sådana frihetsstraff som möjliggör en effektiv inbördes rättshjälp och utlämning.

Om konventionspartens rättssystem inte inbegriper straffansvar för juridiska personer, måste konventionsparten enligt punkt 2 i artikeln säkerställa att på juridiska personer kan tillämpas effektiva, proportionerliga och avskräckande icke-straffrättsliga påföljder.

Punkt 3 förpliktar konventionsparten att svara för att mutan och den vinst som uppnåtts genom den kan tas i beslag och förverkas eller att ekonomiska påföljder med motsvarande effekt kan tillgripas.

Enligt punkt 4 måste konventionsparten överväga ytterligare civilrättsliga eller administrativa påföljder för personer som har gjort sig skyldiga till bestickning av en utländsk tjänsteman.

Enligt 16 kap. 13 § strafflagen kan för

givande av muta dömas till böter eller fängelse i högst två år. Påföljden för grovt givande av muta är enligt 16 kap. 14 § strafflagen fängelse i minst fyra månader och högst fyra år. Den föreslagna ändringen av 16 kap. strafflagen innebär att straffet för givande av muta till en utländsk tjänsteman blir detsamma som straffet för givande av muta till en inhemsk tjänsteman. Straffskalorna uppfyller kraven i artikel 3 punkt 1 i konventionen. Eftersom också bestämmelserna om förverkandepåföljder i 2 kap. 16 § strafflagen motsvarar bestämmelserna i artikel 3 punkt 3 i konventionen, kräver artikel 3 inga direkta ändringar i Finlands lagstiftning.

Punkt 1 i *artikel 4* i konventionen förutsätter att konventionsparterna vidtar behövliga åtgärder för att utsträcka sin jurisdiktion till sådan bestickning av en utländsk tjänsteman som helt eller delvis har skett inom deras territorium. Enligt punkt 2 skall en sådan konventionspart vars jurisdiktion utsträcker sig till brott som dess medborgare har begått utomlands, vidta behövliga åtgärder för att dess jurisdiktion enligt samma principer skall gälla också bestickning av en utländsk tjänsteman.

Om det påstådda brottet omfattas av flera konventionsparters jurisdiktion, skall dessa parter på begäran av en av dem enligt punkt 3 samråda för att komma fram till det mest ändamålsenliga tillvägagångssättet. Punkt 4 förpliktar varje konventionspart att undersöka om bestämmelserna om dess jurisdiktion är tillräckligt effektiva för att bekämpa bestickning av utländska tjänstemän, och, om så inte är fallet, att vidta behövliga åtgärder.

Enligt 1 kap. 1 § strafflagen tillämpas finsk lag på brott som har begåtts i Finland. I 10 § 1 mom. i samma kapitel sägs att ett brott anses vara begånget såväl där den brottsliga handlingen företogs som där den rekvisitsenliga följden av brottet framträdde. Detta innebär att på ett mutbrott som helt eller ens bara delvis har begåtts på finskt territorium, tillämpas finsk lag.

Finsk lag tillämpas enligt 1 kap. 6 § 1 mom. strafflagen också på brott som en finsk medborgare har begått utanför Finland. Därvid är dock en förutsättning enligt 11 § att gärningen är straffbar också enligt lagen på gärningsorten. Detta krav på dubbel straffbarhet står dock inte i strid med artikel 4 punkt 2 i konventionen, för medborgar-

skapsprincipen skall enligt artikel 4 punkt 2 tillämpas på de brott som avses i konventionen enligt samma principer som på andra brott. Bestämmelserna i artikel 4 i konventionen är förenliga med finsk lagstiftning.

Förundersökning och åtal på grund av bestickning av en utländsk tjänsteman skall enligt artikel 5 i konventionen ske enligt de bestämmelser och principer som tillämpas av varje enskild konventionspart. Förundersökningen och åtalen får inte påverkas av nationella ekonomiska intressen, åtgärdernas eventuella inverkan på relationerna mellan konventionsparten och en annan stat eller den berörda fysiska eller juridiska personens identitet. Denna artikel påverkar inte Finlands lagstiftning.

Artikel 6 i konventionen förutsätter att preskriptionstiderna för bestickning av en utländsk tjänsteman skall vara tillräckligt långa med tanke på förundersökningen och åtal.

Enligt 8 kap. 1 § strafflagen preskriberas åtalsrätten för givande av muta efter fem år och för grovt givande av muta efter tio år. Preskriptionstiderna är så långa som artikel 6 i konventionen förutsätter.

I samband med mutbrott kan det förekomma även annan brottslighet av många olika typer. I konventionen har särskilt tagits bestämmelser om två sådana typer av accessoriska brott, nämligen penningtvätt (artikel 7) och bokföringsbrott (artikel 8).

En sådan konventionspart enligt vars lagstiftning bestickning av en inhemsk tjänsteman är ett förbrott till penningtvätt, skall enligt artikel 7 i konventionen svara för att även bestickning av en utländsk tjänsteman på samma villkor kommer i fråga som ett sådant brott, oberoende av var brottet har begåtts.

I 32 kap. 1 § 2 mom. strafflagen som gäller häleri finns en bestämmelse om s.k. penningtvätt. I bestämmelsen uppräknas inte särskilt vilka förbrott som kan generera tillgångar som kunde komma i fråga som föremål för penningtvätt, utan där talas allmänt om tillgångar som har förvärvats genom brott. Därmed påverkar artikel 7 i konventionen inte lagstiftningen i Finland.

Artikel 8 i konventionen förpliktar konventionsparterna att förbjuda vissa sådana bokföringsförfaranden som görs i syfte att muta en utländsk tjänsteman eller att dölja sådant mutande. Till dessa förfaranden hör bl.a. upprättande av konton utanför bok-

föringen, affärstransaktioner som står utanför bokföringen eller som är otillräckligt specificerade, bokförande av fiktiva utgifter och felaktigt angivna skulder samt användande av falska dokument. Varje konventionspart skall för sådana gärningar införa effektiva, proportionerliga och avskräckande civilrättsliga, administrativa eller straffrättsliga påföljder.

I 30 kap. 9 § strafflagen bestäms om bokföringsbrott. De gärningssätt som där beskrivs, nämligen att helt eller delvist underlåta att registrera affärshändelser eller uppgöra bokslut, att intaga oriktiga eller vilseledande uppgifter i bokföringen eller att förstöra, dölja eller skada bokföringsmaterial, täcker de förfaranden som avses i artikel 8 i konventionen, så till denna del behövs inga lagändringar.

Artikel 9 punkt 1 i konventionen innehåller en allmän bestämmelse om att konventionsparterna är skyldiga att i enlighet med sin lagstiftning och gällande avtal ge andra konventionsparter så effektiv rättshjälp som möjligt vid förundersökning och rättegångsförfarandet i samband med de brott som avses i konventionen liksom också vid icke-straffrättsliga åtgärder som riktas mot juridiska personer. Stycket förpliktar också konventionsparten att svara för att uppgifter lämnas ut och för att information förmedlas.

I det fall att en konventionspart anger dubbel straffbarhet som förutsättning för rättshjälp, anses enligt punkt 2 sådan dubbel straffbarhet föreligga om den gärning som avses i begäran om rättshjälp hör till konventionens tillämpningsområde. Enligt punkt 3 får en konventionspart inte med hänvisning till banksekretessen vägra att i brottmål lämna sådan rättshjälp som avses i konventionen.

I Finland ingår bestämmelserna om rättshjälp i brottmål i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994). Lagen förpliktar de finska myndigheterna att lämna omfattande rättshjälp i straffrättsliga ärenden, på begäran av en främmande stat. Lagen möjliggör bl.a. rättshjälp i samband med vidtagande av åtgärder för väckande av åtal och inhämtande av bevis. Bestämmelserna i artikel 9 i konventionen står inte i strid med den finska lagstiftningen om rättshjälp.

Bestämmelser om banksekretessen ingår i 94 § kreditinstitutslagen (1607/1993). Enligt dess 2 mom. är ett kreditinstitut och en hol-

dingsammanslutning som hör till samma konsolideringsgrupp som detta, ett finansiellt institut och ett tjänsteföretag skyldiga att lämna sådana upplysningar som enligt 1 mom. skall hållas hemliga till åklagar- eller förundersökningsmyndigheterna för utredning av brott. Till de uppgifter som skall hållas hemliga hör omständigheter som gäller en persons ekonomiska ställning eller en privatpersons personliga förhållanden liksom även affärs- eller yrkeshemligheter. Banksekretessen utgör inte i Finland något hinder för sådan rättshjälp som avses i konventionen.

Bestickning av en utländsk tjänsteman skall enligt *artikel 10* punkt 1 i konventionsparternas lagstiftning och i utlämningsavtal mellan dem betraktas som ett sådant brott som kan ligga till grund för utlämning. Om en sådan konventionspart som förutsätter att ett utlämningsavtal skall finnas för att utlämning skall kunna ske tar emot en framställning om utlämning från en konventionspart med vilken den inte har något sådant avtal, kan den enligt punkt 2 anse konventionen utgöra en rättslig grund för utlämning, när det är fråga om bestickning av en utländsk tjänsteman.

Enligt punkt 3 skall varje konventionspart vidta behövliga åtgärder för att säkerställa antingen att den kan utlämna sina egna medborgare eller lagföra dem för brottet bestickning av en utländsk tjänsteman. En konventionspart som motsätter sig en begäran om utlämning enbart på den grund att den person som begärs utlämnad är en egen medborgare, skall föra ärendet till sina egna behöriga myndigheter för åtal.

Utlämning på grund av bestickning av en utländsk tjänsteman sker enligt punkt 4 i enlighet med konventionspartens lagstiftning och gällande avtal. Om en konventionspart förutsätter att dubbel straffbarhet skall föreligga innan utlämning kan ske, skall denna förutsättning anses ha blivit uppfylld när den gärning som ligger till grund för begäran om utlämning är av den art som avses i artikel 1.

Bestämmelser om utlämning på grund av brott ingår i lagen om utlämning för brott (456/1970) samt i lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan (270/1960). Finska medborgare får inte utlämnas annat än i vissa fall till ett annat nordiskt land. Eftersom bestämmelserna i 1 kap. strafflagen innebär att åtal kan

väckas i Finland om förutsättningen med dubbel straffbarhet uppfylls på grund av att en finsk medborgare utomlands har mutat en utländsk tjänsteman, står konventionens bestämmelser inte i strid med vår nationella lagstiftning.

Artikel 11 i konventionen förutsätter att varje konventionspart utnämner en eller flera myndigheter behöriga för de begäran som gäller samråd som avses i artikel 4 punkt 3, för inbördes rättshjälp enligt artikel 9 och för utlämning enligt artikel 10. Den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna skall sköta kontakterna med de andra konventionsparterna i dessa frågor. Konventionsparterna kan dock även sinsemellan komma överens om andra arrangemang. Behörig myndighet eller behöriga myndigheter kan utses genom den förordning som ges om konventionens ikraftträdande.

Artikel 12 i konventionen innehåller bestämmelser för övervakning och främjande av konventionens genomföring. Samarbetet kring övervakningen och främjandet av konventionens genomföring sker inom ramen för OECD:s arbetsgrupp om bestickning i internationella affärsförbindelser eller en eventuell efterträdare till den.

Artiklarna 13 och 14 innehåller sedvanliga bestämmelser om undertecknande, anslutning, ratificering och deponering.

Artikel 15 innehåller en bestämmelse om konventionens ikraftträdande. Enligt punkt 1 i artikeln träder konventionen i kraft den sextionde dagen efter den dag då fem av OECD:s tio största exportländer med en sammanräknad totalexport som motsvarar minst 60 % av de tio största exportländernas, dvs. av Förenta staternas, Tysklands, Japans, Frankrikes, Förenade Konungarikets, Italiens, Kanadas, Koreanska republikens, Nederländernas samt Belgiens och Luxemburgs sammanlagda totalexport (de två sistnämnda staterna behandlas som en helhet i OECD:s statistik) har deponerat sina godkännande- eller ratifikationsinstrument. Vid beräkningen av exportvolymen används den statistik som ingår i OECD:s dokument DAF/FE/IME/BR(97)18/FINAL, vilket ingår som bilaga till konventionen. Om konventionen inte i enlighet med denna bestämmelse har trätt i kraft senast den 31 december 1998, kan en signatär som då har deponerat sitt godkännande- eller ratifikationsinstrument enligt punkt 2 i artikeln till depositarien avge en skriftlig förklaring om att den för egen del

är beredd att godkänna att konventionen träder i kraft. I fråga om den som avgivit en sådan förklaring träder konventionen i kraft den sextionde dagen efter den dag då minst två sådana förklaringar har deponerats. Genom denna komplicerade bestämmelse har man önskat säkerställa att OECD:s viktigaste exportländer ansluter sig till konventionen genast från början.

Europeiska unionens medlemsstater har sinsemellan kommit överens om att de skall sträva efter att konventionen träder i kraft så snart som möjligt, senast den 31 december 1998. Om konventionen inte har trätt i kraft senast vid nämnda tidpunkt, är Finland beredd att vidta behövliga åtgärder för att konventionen för Finlands del skall träda i kraft med stöd av artikel 15 punkt 2.

I *artikel 16* bestäms hur ändringar skall göras i konventionen. Ändringar kan göras endast om alla konventionsparter gemensamt godkänner dem. *Artikel 17* innehåller bestämmelser om hur en konventionspart kan frånträda konventionen.

2. Lagförslagets motivering

13 §. *Givande av muta*. I paragrafen uppräknas de personer vars mutande är straffbart. Sådana personer är tjänstemän, offentligt anställda arbetstagare, krigsmän och anställda inom Europeiska gemenskaperna.

En definition av begreppet tjänsteman i strafflagens bemärkelse finns i 2 kap. 12 § strafflagen. Den definitionen omfattar endast finska tjänstemän, m.a.o. personer som står i anställningsförhållande till finska staten eller något annat offentligt samfund eller en offentlig inrättning i Finland. Som tjänstemän i strafflagens bemärkelse betraktas inte riksdagsmännen i egenskap av folkvalda.

I 16 kap. 20 § strafflagen definieras vem som är anställd inom Europeiska gemenskaperna. En sådan person kan också vara en utlänning, men han måste i varje händelse på det sätt som uttryckligen nämns i paragrafen vara anställd inom Europeiska gemenskaperna.

Eftersom tillämpningsområdet för 16 kap. 13 § strafflagen i princip är nationellt begränsat och även en utvidgning av tillämpningsområdet endast gäller anställda inom Europeiska gemenskaperna, föreslås att till paragrafen fogas ett uttryckligt omnämnande av utländska tjänstemän, vilket innebär att tillämpningsområdet utsträcks till de perso-

ner som nämns i artikel 1 i konventionen. De gärningssätt som nämns i paragrafen motsvarar dem som nämns i artikeln, så till den delen behövs inga ändringar. Begreppet utländsk tjänsteman definieras inte i 13 §, utan definitionen föreslås bli placerad i 20 §, som redan innehåller en definition av vem som är anställd inom Europeiska gemenskaperna.

20 §. *Definitioner*. Paragrafrubriken föreslås få pluralform, och till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 2 mom., med en definition av begreppet utländsk tjänsteman. I sak har definitionen samma innehåll som definitionen i artikel 1 punkt 4 a i konventionen. Med utländsk tjänsteman avses en person som i en främmande stat har utnämnts eller valts till en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst eller uppgift eller som annars sköter ett offentligt uppdrag för en främmande stats räkning eller som är anställd vid eller företrädare för en offentlig internationell organisation.

Med en person som har utnämnts eller valts till en administrativ eller rättslig eller som annars sköter ett offentligt uppdrag för en främmande stats räkning avses motsvarande krets av personer som gäller för inhemska tjänstemän enligt 2 kap. 12 § strafflagen. Ett offentligt uppdrag för en främmande stat anses bli skött också av en sådan person som utövar beslutanderätt i ett offentligt företag, dvs. ett företag som direkt eller indirekt står under statens bestämmanderätt. Begreppet "främmande stat" skall såtillvida ges en vid bemärkelse, att med utländsk tjänsteman inte avses enbart personer anställda av en annan stat utan också — på samma sätt som i Finland — anställda inom kommuner och andra offentliga samfund och offentliga inrättningar.

Med personer valda för lagstiftande uppgifter avses i första hand medlemmar av en främmande stats folkrepresentation. En finsk riksdagsman är inte i sitt uppdrag som folkvald en tjänsteman i strafflagens bemärkelse, så till denna del är begreppet utländsk tjänsteman mera vidsträckt än begreppet inhemska tjänsteman. Eftersom konventionen endast gäller aktivt mutande, dvs. givande av muta, behöver någon motsvarande utvidgning av begreppet inhemska tjänsteman inte göras. Kretsen av gärningsmän när det gäller tagande av muta förblir oförändrad och de finska riksdagsmännens ställning förändras inte på grund av den föreslagna ändringen.

Med offentlig internationell organisation avses varje internationell organisation som har bildats av stater, regeringar eller andra offentliga internationella organisationer, oberoende av organisationsform eller verksamhetsområde. Begreppet anställd vid eller företrädare för en offentlig internationell organisation täcker i själva verket också de anställda inom Europeiska gemenskaperna, så som de är definierade i 1 mom., men eftersom den detaljerade ordalydelsen i 1 mom. bygger på protokollet i samband med konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och konventionen om korruption, vilka har beretts inom regeringssamarbetet i rättsliga och inrikesfrågor inom Europeiska unionen, och vilka endast är instrument medlemsstaterna i Europeiska unionen emellan, föreslås inga ändringar av 1 mom. Därtill bör det beaktas att avsikten är att den här avsedda OECD-konventionen skall tillämpas globalt, och de ändringar som den kräver måste skrivas in i den nationella lagstiftningen på ett mycket allmänt sätt som samtidigt är så täckande som möjligt.

3. Ikraftträdande

Konventionen har inte ännu trätt i kraft internationellt. Den träder i kraft den sextionde dagen efter den dag då fem av OECD:s tio största exportländer med en sammanlagd export som motsvarar minst 60 % av de tio största exportländernas sammanräknade export har deponerat sina godkännande- eller ratifikationsinstrument. Om konventionen inte i enlighet med denna bestämmelse har trätt i kraft senast den 31 december 1998, kan en signatär som då har ratificerat konventionen till depositarien avge en skriftlig förklaring om att den för egen del godkänner att konventionen träder i kraft. I fråga om den som avgivit en sådan förklaring träder konventionen i kraft den sextionde dagen efter den dag då minst två sådana förklaringar har deponerats. Ifall konventionen inte har trätt i kraft internationellt senast den 31 december 1998, är Finland beredd att avge en sådan förklaring för att för egen del sätta i kraft konventionen.

Ändringen av 16 kap. 13 och 20 § strafflagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning, dock tidigast den 1 januari 1999. Meningen är att Finland så snart som möjligt skall deponera

sitt godkännandeinstrument, dock så att konventionen för Finlands del träder i kraft tidigast den 1 januari 1999. Detta beror på att lagen den 24 juli 1998 om ändring av strafflagen (563/1998), som enligt denna proposition föreslås bli ändrad, träder i kraft den 1 januari 1999. Avsikten är, att förordningen om ikraftträdande av den nu föreslagna lagen om ändring av 16 kap. 13 och 20 § strafflagen och om införande av konventionen skall avlåtas så att den nu föreslagna ändringen av strafflagen och konventionen träder internt i kraft samtidigt. Genom förordningen om införande av konventionen kan bestämmas om den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna som avses i artikel 11 i konventionen.

4. Behov av riksdagens samtycke

6 a § regeringsformen innehåller de viktigaste elementen för den straffrättsliga legalitetsprincipen, däribland kravet på att straffbara gärningar skall definieras i lag. Detta innebär att en sådan internationell förpliktelse genom vilken Finland förbinder sig att kriminalisera en viss gärning eller vissa gärningar hör till området för lagstiftningen och därför skall riksdagens samtycke inhämtas för förpliktelsen.

Konventionen innehåller flera sådana bestämmelser som enligt regeringsformen hör till området för lagstiftningen. Kriminalisering av mutande av utländska tjänstemän i enlighet med konventionens bestämmelser förutsätter ändring av strafflagens bestämmelser gällande rekvisiten för mutbrott.

Även om den finska lagstiftningen härigenom skall bringas att till sakinnehållet motsvara förpliktelserna i konventionen, förutsätter konventionens godkännande riksdagens samtycke, eftersom konventionen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Detta motsvarar den ståndpunkt som grundlagsutskottet uttryckt i sitt utlåtande (GrUU 19/1995 rd), enligt vilket riksdagen uttryckligen skall fatta beslut även om godkännande av konventionen, när promulgationslagar med sakinnehåll tillämpas.

Med stöd av ovanstående samt i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås,

att Riksdagen måtte godkänna de bestämmelser i den i Paris den 17 decem-

ber 1997 ingångna konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser som kräver Riksdagens samtycke.

Eftersom konventionen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag**om ändring av 16 kap. 13 och 20 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 16 kap. 13 § 1 mom. och rubriken till 20 §, sådana de lyder i lag 563/1998, och fogas till kapitlets 20 §, sådan den lyder i nämnda lag 563/1998, ett nytt 2 mom. som följer:

16 kap.

20 §

Om brott mot myndigheter*Definitioner*

13 §

Givande av muta

Den som till en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare, till en krigsman, till en anställd hos Europeiska gemenskaperna eller till en utländsk tjänsteman för dennes verksamhet i anställningsförhållandet utlovar, erbjuder eller ger en gåva eller någon annan förmån som är avsedd för honom själv eller någon annan och som påverkar eller syftar till eller är ägnad att påverka hans verksamhet i anställningsförhållandet, skall för *givande av muta* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Med *utländsk tjänsteman* avses en person som i en främmande stat har utnämnts eller valts till en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst eller uppgift eller som annars sköter ett offentligt uppdrag för en främmande stats räkning eller som är anställd vid eller företrädare för en offentlig internationell organisation.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 28 augusti 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Ole Norrback*

Lag

om ändring av 16 kap. 13 och 20 § strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 16 kap. 13 § 1 mom. och rubriken till 20 §, sådana de lyder i lag 563/1998, och
fogas till kapitlets 20 §, sådan den lyder i nämnda lag 563/1998, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

Om brott mot myndigheter

13 §

Givande av muta

Den som till en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare, till en krigsman *eller* till en anställd hos Europeiska gemenskaperna för dennes verksamhet i anställningsförhållandet utlovar, erbjuder eller ger en gåva eller någon annan förmån som är avsedd för honom själv eller någon annan och som påverkar eller syftar till eller är ägnad att påverka hans verksamhet i anställningsförhållandet, skall för *givande av muta* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Den som till en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare, till en krigsman, till en anställd hos Europeiska gemenskaperna *eller till en utländsk tjänsteman* för dennes verksamhet i anställningsförhållandet utlovar, erbjuder eller ger en gåva eller någon annan förmån som är avsedd för honom själv eller någon annan och som påverkar eller syftar till eller är ägnad att påverka hans verksamhet i anställningsförhållandet, skall för *givande av muta* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

20 §

Definition

20 §

Definitioner

Med *utländsk tjänsteman* avses en person som i en främmande stat har utnämnts eller valts till en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst eller uppgift eller som annars sköter ett offentligt uppdrag för en främmande stats räkning eller som är anställd vid eller företrädare för en offentlig internationell organisation.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

(Översättning)

**KONVENTION OM BEKÄMPANDE AV
BESTICKNING AV UTLÄNDSKA
OFFENTLIGA TJÄNSTEMÄN I
INTERNATIONELLA
AFFÄRSFÖRBINDELSER**

Ingress

Parterna,
som beaktar att bestickning är en utbredd företeelse i internationella affärsförbindelser, bland annat i fråga om handel och investeringar, som försäkras allvarlig oro i moraliskt och politiskt hänseende, undergräver gott styrelsesätt och ekonomisk utveckling samt snedvrider internationella konkurrensförhållanden,

som beaktar att alla länder har sin del i ansvaret för att bekämpa bestickning i internationella affärsförbindelser,

som beaktar den reviderade rekommendation om bekämpande av bestickning i internationella affärsförbindelser som antogs av Organisationens för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) råd den 23 maj 1997, C(97)123/FINAL, vari bland annat efterlystes effektiva åtgärder för att avskräcka från, förebygga och bekämpa bestickning av utländska offentliga tjänstemän i samband med internationella affärsförbindelser, särskilt genom att sådan bestickning snabbt och på ett effektivt och samordnat sätt straffbeläggs i överensstämmelse med de överenskomna gemensamma punkter som anges i rekommendationen och med varje lands jurisdiktionsprinciper och andra grundläggande rättsprinciper,

som välkomnar andra nyligen tagna initiativ som ytterligare främjar förståelsen och samarbetet på det internationella planet i bekämpande av bestickning av offentliga tjänstemän, inbegripet åtgärder vidtagna av Förenta nationerna, Världsbanken, Internationella valutafonden, Världshandelsorganisationen, Amerikanska samarbetsorganisationen, Europarådet och Europeiska unionen,

som välkomnar företagens, näringslivsorganisationernas, fackföreningsrörelsens och

**CONVENTION ON COMBATING
BRIBERY OF FOREIGN PUBLIC
OFFICIALS IN INTERNATIONAL
BUSINESS TRANSACTIONS**

Preamble

The Parties,
Considering that bribery is a widespread phenomenon in international business transactions, including trade and investment, which raises serious moral and political concerns, undermines good governance and economic development, and distorts international competitive conditions;

Considering that all countries share a responsibility to combat bribery in international business transactions;

Having regard to the Revised Recommendation on Combating Bribery in International Business Transactions, adopted by the Council of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) on 23 May 1997, C(97)123/FINAL, which, *inter alia*, called for effective measures to deter, prevent and combat the bribery of foreign public officials in connection with international business transactions, in particular the prompt criminalisation of such bribery in an effective and co-ordinated manner and in conformity with the agreed common elements set out in that Recommendation and with the jurisdictional and other basic legal principles of each country;

Welcoming other recent developments which further advance international understanding and co-operation in combating bribery of public officials, including actions of the United Nations, the World Bank, the International Monetary Fund, the World Trade Organisation, the Organisation of American States, the Council of Europe and the European Union;

Welcoming the efforts of companies, business organisations and trade unions as well

andra frivilligorganisationers ansträngningar i kampen mot bestickning,

som erkänner regeringarnas roll i att motverka förledande till bestickning från enskilda personers och företags sida i internationella affärsförbindelser,

som erkänner att framsteg på detta område kräver insatser på det nationella planet såväl som samarbete, övervakning och uppföljning på det multilaterala planet,

som erkänner att uppnåendet av likvärdighet i fråga om de åtgärder som parterna skall vidta är konventionens huvudsakliga syfte och ändamål, vilket kräver att den ratificeras utan förbehåll som påverkar denna likvärdighet,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Brottet bestickning av utländska offentliga tjänstemän

1. Varje part skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att i sin lagstiftning straffbelägga att någon uppsåtligt erbjuder, utlovar eller lämnar otillbörliga penningförmåner eller andra förmåner, vare sig direkt eller genom mellanhänder, till en utländsk offentlig tjänsteman, för dennes räkning eller för tredje mans räkning, för att han skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten i avsikt att vinna eller bibehålla en affärsmässig fördel eller en annan otillbörlig fördel i internationella affärsförbindelser.

2. Varje part skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att straffbelägga medverkan till bestickning av utländska offentliga tjänstemän, däri inbegripet anstiftan, medhjälp och bemyndigande. Försök och stämpling till bestickning av utländska offentliga tjänstemän skall vara straffbart i samma mån som försök och stämpling till bestickning av parts egna offentliga tjänstemän.

3. De brott som avses i punkterna 1 och 2 ovan benämns härnedan "bestickning av utländsk offentlig tjänsteman".

4. I denna konvention

a) avses med "utländsk offentlig tjänsteman" den som innehar en lagstiftande, administrativ eller rättslig tjänst i ett främmande land, vare sig han är anställd eller vald, den som utövar en offentlig funktion för ett främmande land, inklusive för ett offentligt organ eller för ett offentligt företag, samt en

as other non-governmental organisations to combat bribery;

Recognising the role of governments in the prevention of solicitation of bribes from individuals and enterprises in international business transactions;

Recognising that achieving progress in this field requires not only efforts on a national level but also multilateral co-operation, monitoring and follow-up;

Recognising that achieving equivalence among the measures to be taken by the Parties is an essential object and purpose of the Convention, which requires that the Convention be ratified without derogations affecting this equivalence;

Have agreed as follows:

Article 1

The Offence of Bribery of Foreign Public Officials

1. Each Party shall take such measures as may be necessary to establish that it is a criminal offence under its law for any person intentionally to offer, promise or give any undue pecuniary or other advantage, whether directly or through intermediaries, to a foreign public official, for that official or for a third party, in order that the official act or refrain from acting in relation to the performance of official duties, in order to obtain or retain business or other improper advantage in the conduct of international business.

2. Each Party shall take any measures necessary to establish that complicity in, including incitement, aiding and abetting, or authorisation of an act of bribery of a foreign public official shall be a criminal offence. Attempt and conspiracy to bribe a foreign public official shall be criminal offences to the same extent as attempt and conspiracy to bribe a public official of that Party.

3. The offences set out in paragraphs 1 and 2 above are hereinafter referred to as "bribery of a foreign public official".

4. For the purpose of this Convention:

a. "foreign public official" means any person holding a legislative, administrative or judicial office of a foreign country, whether appointed or elected; any person exercising a public function for a foreign country, including for a public agency or public enterprise; and any official or agent of a public

tjänsteman eller en företrädare för en offentlig internationell organisation,

b) omfattar "främmande land" alla nivåer och underavdelningar i såväl nationell som lokal förvaltning,

c) avser uttrycket "vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten" utövning av en offentlig tjänstemans officiella position, oavsett om denna utövning faller inom tjänstemannens befogenheter.

Artikel 2

Ansvar för juridiska personer

Varje part skall i överensstämmelse med sina rättsprinciper vidta de åtgärder som är nödvändiga för att införa ansvar för juridiska personer för bestickning av utländska offentliga tjänstemän.

Artikel 3

Påföljder

1. Bestickning av utländska offentliga tjänstemän skall kunna bli föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande straffrättsliga påföljder. De möjliga påföljderna skall vara jämförbara med de påföljder som tillämpas i fråga om bestickning av partens egna offentliga tjänstemän och skall, beträffande fysiska personer, innebära sådant frihetsberövande som är tillräckligt för att möjliggöra effektiv inbördes rättshjälp och utlämning.

2. Om straffrättsligt ansvar enligt en parts rättssystem inte är tillämpligt avseende juridiska personer, skall parten tillse att juridiska personer skall kunna bli föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande icke straffrättsliga påföljder, däribland penningstraff, för bestickning av utländska offentliga tjänstemän.

3. Varje part skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att mutan och vinsten av bestickning av en utländsk offentlig tjänsteman, eller egendom av ett värde som motsvarar sådan vinst, kan beslagtas och förverkas eller att penningstraff med motsvarande verkan kan tillämpas.

4. Varje part skall överväga möjligheten att införa andra civilrättsliga eller administrativa sanktioner för bestickning av utländska offentliga tjänstemän.

international organisation;

b. "foreign country" includes all levels and subdivisions of government, from national to local;

c. "act or refrain from acting in relation to the performance of official duties" includes any use of the public official's position, whether or not within the official's authorised competence.

Article 2

Responsibility of Legal Persons

Each Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its legal principles, to establish the liability of legal persons for the bribery of a foreign public official.

Article 3

Sanctions

1. The bribery of a foreign public official shall be punishable by effective, proportionate and dissuasive criminal penalties. The range of penalties shall be comparable to that applicable to the bribery of the Party's own public officials and shall, in the case of natural persons, include deprivation of liberty sufficient to enable effective mutual legal assistance and extradition.

2. In the event that, under the legal system of a Party, criminal responsibility is not applicable to legal persons, that Party shall ensure that legal persons shall be subject to effective, proportionate and dissuasive non-criminal sanctions, including monetary sanctions, for bribery of foreign public officials.

3. Each Party shall take such measures as may be necessary to provide that the bribe and the proceeds of the bribery of a foreign public official, or property the value of which corresponds to that of such proceeds, are subject to seizure and confiscation or that monetary sanctions of comparable effect are applicable.

4. Each Party shall consider the imposition of additional civil or administrative sanctions upon a person subject to sanctions for the bribery of a foreign public official.

Artikel 4

Jurisdiktion

1. Varje part skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att åta sig jurisdiktion över bestickning av utländska offentliga tjänstemän om brottet helt eller delvis begås inom dess territorium.

2. En part som har jurisdiktion att lagföra sina medborgare för brott som begåtts utomlands skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att åta sig jurisdiktion för sådan lagföring avseende bestickning av utländsk offentlig tjänsteman enligt samma principer.

3. Om mer än en part har jurisdiktion över ett påstått brott som omfattas av denna konvention, skall de berörda parterna på begäran av en av dem samråda i syfte att fastställa var brottet bäst bör lagföras.

4. Varje part skall pröva om dess nu gällande jurisdiktionsregler är ändamålsenliga för att bekämpa bestickning av utländska offentliga tjänstemän och, om så inte befins vara fallet, vidta åtgärder för att komma till rätta med förhållandet.

Artikel 5

Genomförande

Förundersökning och åtal för bestickning av utländska offentliga tjänstemän skall ske i enlighet med varje parts tillämpliga regler och principer. De skall inte påverkas av överväganden om nationellt ekonomiskt intresse, möjlig inverkan på förbindelserna med en annan stat eller de berörda fysiska eller juridiska personernas identitet.

Artikel 6

Preskription

Preskriptionsreglerna gällande brottet bestickning av utländsk offentlig tjänsteman skall medge tillräcklig tid för förundersökning och lagföring avseende detta brott.

Article 4

Jurisdiction

1. Each Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the bribery of a foreign public official when the offence is committed in whole or in part in its territory.

2. Each Party which has jurisdiction to prosecute its nationals for offences committed abroad shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction to do so in respect of the bribery of a foreign public official, according to the same principles.

3. When more than one Party has jurisdiction over an alleged offence described in this Convention, the Parties involved shall, at the request of one of them, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

4. Each Party shall review whether its current basis for jurisdiction is effective in the fight against the bribery of foreign public officials and, if it is not, shall take remedial steps.

Article 5

Enforcement

Investigation and prosecution of the bribery of a foreign public official shall be subject to the applicable rules and principles of each Party. They shall not be influenced by considerations of national economic interest, the potential effect upon relations with another State or the identity of the natural or legal persons involved.

Article 6

Statute of Limitations

Any statute of limitations applicable to the offence of bribery of a foreign public official shall allow an adequate period of time for the investigation and prosecution of this offence.

Artikel 7

Penningtvätt

Varje part som har gjort bestickning av egna offentliga tjänstemän till ett förbrott för tillämpning av dess lagstiftning om penningtvätt skall göra detsamma i fråga om bestickning av utländska offentliga tjänstemän, oavsett var bestickningsbrottet har begåtts.

Artikel 8

Redovisningsnormer

1. För att effektivt bekämpa bestickning av utländska offentliga tjänstemän skall varje part, inom ramen för sina lagar och regelverk om bokföring och bokföringsmaterial, årsredovisningens innehåll samt normer för redovisning och revision, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att för företag som är underkastade dessa lagar och regelverk förbjuda upprättande av icke bokförda konton, utförande av transaktioner som inte bokförs eller inte kan tillräckligt identifieras, bokföring av fiktiva utgifter och skulder med felaktigt angivande av skuldernas uppkomst, liksom användning av falska handlingar, allt i syfte att besticka utländska offentliga tjänstemän eller dölja sådan bestickning.

2. Varje part skall tillhandahålla effektiva, proportionerliga och avskräckande civilrättsliga, administrativa eller straffrättsliga påföljder för sådana underlåtenheter och förfalskningar med avseende på företags bokföring, räkenskaper, konton och affärsredovisning.

Artikel 9

Inbördes rättshjälp

1. Varje part skall så långt som det är möjligt enligt dess lagar och relevanta fördrag och arrangemang ge en annan part snabb och effektiv rättshjälp vid straffrättsliga förundersökningar och förfaranden som en part inlett i fråga om brott som faller under denna konvention och vid icke straffrättsliga förfaranden som faller under denna konvention som en part har inlett mot en juridisk person. Den anmodade parten skall utan dröjsmål underrätta den begärande par-

Article 7

Money Laundering

Each Party which has made bribery of its own public official a predicate offence for the purpose of the application of its money laundering legislation shall do so on the same terms for the bribery of a foreign public official, without regard to the place where the bribery occurred.

Article 8

Accounting

1. In order to combat bribery of foreign public officials effectively, each Party shall take such measures as may be necessary, within the framework of its laws and regulations regarding the maintenance of books and records, financial statement disclosures, and accounting and auditing standards, to prohibit the establishment of off-the-books accounts, the making of off-the-books or inadequately identified transactions, the recording of non-existent expenditures, the entry of liabilities with incorrect identification of their object, as well as the use of false documents, by companies subject to those laws and regulations, for the purpose of bribing foreign public officials or of hiding such bribery.

2. Each Party shall provide effective, proportionate and dissuasive civil, administrative or criminal penalties for such omissions and falsifications in respect of the books, records, accounts and financial statements of such companies.

Article 9

Mutual Legal Assistance

1. Each Party shall, to the fullest extent possible under its laws and relevant treaties and arrangements, provide prompt and effective legal assistance to another Party for the purpose of criminal investigations and proceedings brought by a Party concerning offences within the scope of this Convention and for non-criminal proceedings within the scope of this Convention brought by a Party against a legal person. The requested Party shall inform the requesting Party, without

ten om eventuell ytterligare information eller handlingar som behövs för att styrka framställningen om rättshjälp och, på förfrågan, om vad som gjorts beträffande framställningen och resultatet av den.

2. Om en part gör inbördes rättshjälp beroende av om det föreligger dubbel straffbarhet, skall sådan anses föreligga om det brott för vilket rättshjälp söks faller under denna konvention.

3. En part skall inte vägra att lämna inbördes rättshjälp i brottmål som faller inom ramen för denna konvention med hänvisning till banksekretess.

Artikel 10

Utlämning

1. Bestickning av utländska offentliga tjänstemän skall vara ett utlämningsbart brott i parternas lagstiftning och i utlämningsavtal mellan dem.

2. Om en part som gör utlämning beroende av om det finns ett utlämningsavtal motar en framställning om utlämning från en annan part med vilken den inte har ett utlämningsavtal, får parten betrakta denna konvention som det rättsliga stödet för utlämningen med avseende på brottet bestickning av utländsk offentlig tjänsteman.

3. Varje part skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att den antingen kan utlämna sina egna medborgare eller lagföra dem för brottet bestickning av utländsk offentlig tjänsteman. En part som vägrar att utlämna någon för bestickning av utländsk offentlig tjänsteman endast därför att vederbörande är dess medborgare, skall lämna över ärendet till sina behöriga myndigheter för lagföring.

4. Utlämning för bestickning av utländsk offentlig tjänsteman skall ske på de villkor som anges i varje parts nationella lagstiftning och tillämpliga fördrag och arrangemang. Om en part gör utlämning beroende av om det föreligger dubbel straffbarhet, skall detta krav anses vara uppfyllt om det brott för vilket utlämning begärs faller under artikel 1 i denna konvention.

delay, of any additional information or documents needed to support the request for assistance and, where requested, of the status and outcome of the request for assistance.

2. Where a Party makes mutual legal assistance conditional upon the existence of dual criminality, dual criminality shall be deemed to exist if the offence for which the assistance is sought is within the scope of this Convention.

3. A Party shall not decline to render mutual legal assistance for criminal matters within the scope of this Convention on the ground of bank secrecy.

Article 10

Extradition

1. Bribery of a foreign public official shall be deemed to be included as an extraditable offence under the laws of the Parties and the extradition treaties between them.

2. If a Party which makes extradition conditional on the existence of an extradition treaty receives a request for extradition from another Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention to be the legal basis for extradition in respect of the offence of bribery of a foreign public official.

3. Each Party shall take any measures necessary to assure either that it can extradite its nationals or that it can prosecute its nationals for the offence of bribery of a foreign public official. A Party which declines a request to extradite a person for bribery of a foreign public official solely on the ground that the person is its national shall submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

4. Extradition for bribery of a foreign public official is subject to the conditions set out in the domestic law and applicable treaties and arrangements of each Party. Where a Party makes extradition conditional upon the existence of dual criminality, that condition shall be deemed to be fulfilled if the offence for which extradition is sought is within the scope of Article 1 of this Convention.

Artikel 11

Behöriga myndigheter

Med avseende på samråd som avses i artikel 4.3, inbördes rättshjälp som avses i artikel 9 och utlämning som avses i artikel 10 skall varje part underrätta OECD:s generalsekreterare om vilken eller vilka myndigheter som skall vara behöriga att sända och motta framställningar och tjäna som förmedlare för dessa ärenden för parten i fråga utan att detta skall påverka andra arrangemang mellan parterna.

Artikel 12

Övervakning och uppföljning

Parterna skall samarbeta i att genomföra ett program för systematisk uppföljning för att övervaka och främja att denna konvention till fullo genomförs. Om inte annat enhälligt beslutas av parterna, skall detta ske inom ramen för OECD:s arbetsgrupp om bestickning i internationella affärsförbindelser och enligt denna arbetsgrupps mandat eller inom ramen och enligt mandatet för det organ som kan ha övertagit dess funktioner; parterna skall bära kostnaderna för programmet i enlighet med de regler som skall gälla för organet i fråga.

Artikel 13

Undertecknande och anslutning

1. Till dess att konventionen träder i kraft skall den stå öppen för undertecknande av OECD:s medlemsstater och de utanförstående stater som har inbjudits att bli fullständiga deltagare i OECD:s arbetsgrupp om bestickning i internationella affärsförbindelser.

2. När konventionen har trätt i kraft skall den stå öppen för anslutning av icke signatörer som är OECD-medlemmar eller har blivit fullständiga deltagare i OECD:s arbetsgrupp om bestickning i internationella affärsförbindelser eller det organ som kan ha övertagit dess funktioner. För varje sådan icke signatärstat skall konventionen träda i kraft den sextionde dagen efter den dag då staten deponerat sitt anslutningsinstrument.

Article 11

Responsible Authorities

For the purposes of Article 4, paragraph 3, on consultation, Article 9, on mutual legal assistance and Article 10, on extradition, each Party shall notify to the Secretary-General of the OECD an authority or authorities responsible for making and receiving requests, which shall serve as channel of communication for these matters for that Party, without prejudice to other arrangements between Parties.

Article 12

Monitoring and Follow-up

The Parties shall co-operate in carrying out a programme of systematic follow-up to monitor and promote the full implementation of this Convention. Unless otherwise decided by consensus of the Parties, this shall be done in the framework of the OECD Working Group on Bribery in International Business Transactions and according to its terms of reference, or within the framework and terms of reference of any successor to its functions, and Parties shall bear the costs of the programme in accordance with the rules applicable to that body.

Article 13

Signature and Accession

1. Until its entry into force, this Convention shall be open for signature by OECD members and by non-members which have been invited to become full participants in its Working Group on Bribery in International Business Transactions.

2. Subsequent to its entry into force, this Convention shall be open to accession by any non-signatory which is a member of the OECD or has become a full participant in the Working Group on Bribery in International Business Transactions or any successor to its functions. For each such non-signatory, the Convention shall enter into force on the sixtieth day following the date of deposit of its instrument of accession.

Artikel 14

Ratificering och depositarie

1. Denna konvention skall godtas, godkännas eller ratificeras av signatärerna i enlighet med deras respektive lagstiftning.

2. Godtagande-, godkännande-, ratifikations- och anslutningsinstrument skall deponeras hos OECD:s generalsekreterare, som skall tjäna som depositarie för denna konvention.

Artikel 15

Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft den sextionde dagen efter den dag då fem av de tio länder som har den största exportandelen enligt bifogad dokument och som tillsammans svarar för minst 60 procent av dessa tio länders sammanlagda exportvolym har deponerat sina godtagande-, godkännande- eller ratifikationsinstrument. För varje signatär som deponerar sitt instrument efter detta ikraftträdande skall konventionen träda i kraft den sextionde dagen efter deponeringen av dess instrument.

2. Om konventionen inte har trätt i kraft enligt punkt 1 i denna artikel den 31 december 1998, får varje signatär som har deponerat sitt godtagande-, godkännande- eller ratifikationsinstrument till depositarien skriftligen förklara att den är beredd att godta konventionens ikraftträdande enligt denna punkt 2. Konventionen skall träda i kraft för en sådan signatär den sextionde dagen efter den dag då sådana förklaringar har deponerats av minst två signatärer. För varje signatär som deponerar sin förklaring efter ett sådant ikraftträdande, skall konventionen träda i kraft den sextionde dagen efter dagen för deponeringen.

Artikel 16

Ändringar

En part får föreslå ändringar i denna konvention. Ett ändringsförslag skall föreläggas depositarien, som skall översända det till de övriga parterna minst 60 dagar innan depositarien sammankallar parterna till ett möte för

Article 14

Ratification and Depositary

1. This Convention is subject to acceptance, approval or ratification by the Signatories, in accordance with their respective laws.

2. Instruments of acceptance, approval, ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the OECD, who shall serve as Depositary of this Convention.

Article 15

Entry into Force

1. This Convention shall enter into force on the sixtieth day following the date upon which five of the ten countries which have the ten largest export shares set out in the annexed document, and which represent by themselves at least sixty per cent of the combined total exports of those ten countries, have deposited their instruments of acceptance, approval, or ratification. For each Signatory depositing its instrument after such entry into force, the Convention shall enter into force on the sixtieth day after deposit of its instrument.

2. If, after 31 December 1998, the Convention has not entered into force under paragraph 1 above, any Signatory which has deposited its instrument of acceptance, approval or ratification may declare in writing to the Depositary its readiness to accept entry into force of this Convention under this paragraph 2. The Convention shall enter into force for such a Signatory on the sixtieth day following the date upon which such declarations have been deposited by at least two Signatories. For each Signatory depositing its declaration after such entry into force, the Convention shall enter into force on the sixtieth day following the date of deposit.

Article 16

Amendment

Any Party may propose the amendment of this Convention. A proposed amendment shall be submitted to the Depositary which shall communicate it to the other Parties at least sixty days before convening a meeting

att ta ställning till ändringsförslaget. En ändring som enhälligt antagits av parterna, eller på ett sådant annat sätt som parterna enhälligt beslutar, skall träda i kraft 60 dagar efter det att alla parter har deponerat sina ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument eller på sådana andra villkor som kan bestämmas av parterna när ändringen antas.

Artikel 17

Frånträdande

En part kan frånträda denna konvention genom skriftligt meddelande till depositarien. Ett sådant frånträdande får verkan ett år efter den dag då meddelandet därom motogs. Efter frånträdan skall samarbetet fortsätta mellan parterna och den part som har frånträtt konventionen med avseende på alla utestående framställningar om rättshjälp eller utlämning som gjorts före den dag då frånträdan trädde i kraft.

Upprättad i Paris den 17 december 1997 i originalexemplar på engelska och franska språken, vilka båda texter har lika giltighet.

of the Parties to consider the proposed amendment. An amendment adopted by consensus of the Parties, or by such other means as the Parties may determine by consensus, shall enter into force sixty days after the deposit of an instrument of ratification, acceptance or approval by all of the Parties, or in such other circumstances as may be specified by the Parties at the time of adoption of the amendment.

Article 17

Withdrawal

A Party may withdraw from this Convention by submitting written notification to the Depositary. Such withdrawal shall be effective one year after the date of the receipt of the notification. After withdrawal, co-operation shall continue between the Parties and the Party which has withdrawn on all requests for assistance or extradition made before the effective date of withdrawal which remain pending.

Done in Paris this seventeenth day of December, Nineteen Hundred and Ninety-Seven in the French and English languages, each text being equally authentic.

BILAGA

ANNEX

DAFFE/IME/BR(97)18/FINAL

DAFFE/IME/BR(97)18/FINAL

STATISTIK ÖVER EXPORTEN FRÅN
OECD-LÄNDERNASTATISTICS ON OECD
EXPORTS

	OECD-EXPORT				OECD EXPORTS		
	1990—1996 milj. US\$	1990— 1996 % av tot. OECD	1990— 1996 % av de 10 största OECD- länderna		1990—1996 US\$ million	1990— 1996 of Total OECD	1990— 1996 of 10 largest
Förenta staterna	287 118	15,9 %	19,7 %	United States	287 118	15,9 %	19,7 %
Tyskland	254 746	14,1 %	17,5 %	Germany	254 746	14,1 %	17,5 %
Japan	212 665	11,8 %	14,6 %	Japan	212 665	11,8 %	14,6 %
Frankrike	138 471	7,7 %	9,5 %	France	138 471	7,7 %	9,5 %
Förenade Konungari- ket	121 258	6,7 %	8,3 %	United Kingdom	121 258	6,7 %	8,3 %
Italien	112 449	6,2 %	7,7 %	Italy	112 449	6,2 %	7,7 %
Kanada	91 215	5,1 %	6,3 %	Canada	91 215	5,1 %	6,3 %
Korea(1)	81 364	4,5 %	5,6 %	Korea(1)	81 364	4,5 %	5,6 %
Nederländerna	81 264	4,5 %	5,6 %	Netherlands	81 264	4,5 %	5,6 %
Belgien- Luxemburg	78 598	4,4 %	5,4 %	Belgium- Luxembourg	78 598	4,4 %	5,4 %
De 10 största totalt	1 459 148	81,0 %	100 %	Total 10 largest	1 459 148	81,0 %	100 %
Spanien	42 469	2,4 %		Spain	42 469	2,4 %	
Schweiz	40 395	2,2 %		Switzerland	40 395	2,2 %	
Sverige	36 710	2,0 %		Sweden	36 710	2,0 %	
Mexiko (1)	34 233	1,9 %		Mexico (1)	34 233	1,9 %	
Australien	27 194	1,5 %		Australia	27 194	1,5 %	
Danmark	24 145	1,3 %		Denmark	24 145	1,3 %	
Österrike*	22 432	1,2 %		Austria*	22 432	1,2 %	
Norge	21 666	1,2 %		Norway	21 666	1,2 %	
Irland	19 217	1,1 %		Ireland	19 217	1,1 %	
Finland	17 296	1,0 %		Finland	17 296	1,0 %	
Polen (1)**	12 652	0,7 %		Poland (1)**	12 652	0,7 %	
Portugal	10 801	0,6 %		Portugal	10 801	0,6 %	
Turkiet**	8 027	0,4 %		Turkey*	8 027	0,4 %	
Ungern**	6 795	0,4 %		Hungary**	6 795	0,4 %	
Nya Zeeland	6 663	0,4 %		New Zealand	6 663	0,4 %	
Tjeckiska republiken***	6 263	0,3 %		Czech Republic***	6 263	0,3 %	
Grekland*	4 606	0,3 %		Greece*	4 606	0,3 %	
Island	949	0,1 %		Iceland	949	0,1 %	
OECD totalt	1 801 661	100 %		Total OECD	1 801 661	100 %	

Anmärkningar:

* 1990—1995; ** 1991—1996; *** 1993—1996

Källa: OECD, (1) IMF

Beträffande Belgien-Luxemburg: handelsstatistiken för Belgien och Luxemburg är endast tillgänglig för de två länderna sammanslaget. Avseende artikel 15.1 i konventionen gäller att, om endera Belgien eller Luxemburg deponerar sitt godtagande-, godkännande- eller ratifikationsinstrument eller om både Belgien och Luxemburg deponerar sina godtagande-, godkännande eller ratifikationsinstrument, så skall det anses att ett av de länder som tillhör de tio största exportländerna har deponerat sitt instrument och de båda ländernas sammanlagda export skall räknas såsom utgörande en del av de 60 procent av den gemensamma totala exporten för de tio länder som fordras för ikraftträdande enligt denna bestämmelse.

Notes:

* 1990—1995; ** 1991—1996; *** 1993—1996

Source: OECD, (1) IMF

Concerning Belgium-Luxembourg: Trade statistics for Belgium and Luxembourg are available only on a combined basis for the two countries. For purposes of Article 15, paragraph 1 of the Convention, if either Belgium or Luxembourg deposits its instrument of acceptance, approval or ratification, or if both Belgium and Luxembourg deposit their instruments of acceptance, approval or ratification, it shall be considered that one of the countries which have the ten largest exports shares has deposited its instrument and the joint exports of both countries will be counted towards the 60 percent of combined total exports of those ten countries, which is required for entry into force under this provision.

